

H. C. Andersen - Eventyr 071: Pengegrisen. (1855) Originalversion. Bemærk: der er indsat blanklinjer undervejs, markeret med tegnet - for at linjerne i de to kolonner kan matche. Linje-forskubbelser kan, beklageligvis, opstå alligevel (pga. såkaldt konverterings-divergens); læsning ´på tværs´ bør dog være muligt.	H. C. Andersen - Eventyr 071: Pengegrisen (1855) Sprogjusteret version ved Ivan Hansen (2015/2019) © blå tekst = ord ændret i forhold til originalen. (Justering ifølge 1948-sprogreformen er ikke farvemarkeret) Bemærk: der er indsat blanklinjer undervejs, markeret med tegnet - for at linjerne i de to kolonner kan matche. Linje-forskubbelser kan beklageligvis opstå alligevel (pga. såkaldt konverterings-divergens); læsning ´på tværs´ bør dog være muligt.
Der var saa meget Legetøi i Børnenes Stue; øverst paa Skabet stod Sparebøssen, den var af Leertøi, i Skikkelse af en Griis; den havde naturlig Sprække i Ryggen og Sprækken var med en Kniv gjort større, at der ogsaa kunde gaae Sølvdalere ind og der var gaaet to, foruden mange andre Skillinger. Pengegrisen var saa proppet, at han ikke længer kunde rasle, og det er det Høieste en Pengegris kan bringe det til. Der stod han nu øverst paa Hylden og saae ned paa Alt i Stuen, han viste nok at med hvad han havde i Maven kunde han kjøbe det Hele, og det er at have en god Bevidsthed. Det tænkte de Andre ogsaa paa, om de ikke sagde det, der var jo Andet at tale om. Comodeskuffen stod paa Klem og der viste sig en stor Dukke, noget gammel var hun og klinket i Halsen; hun saae ud, og sagde: "Skal vi nu lege Mennesker, det er jo altid Noget!" og saa blev der et Røre, selv Skilderierne vendte sig paa Væggen, de viste, de ogsaa havde Bagside, men det var ikke for at sige imod. - Det var midt om Natten, Maanen skinnede ind ad Vinduet og gav fri Belysning. Nu skulde Legen begynde og Alt var indbudt, selv Barnevognen, der dog hørte til det grovere Legetøi. "Enhver er god for sig!" sagde den, "man kan ikke Alle være af Adel! Nogen maa gjøre Gavn, som man siger!"	Der var så meget legetøj i børnenes stue; øverst på skabet stod sparebøssen, den var af lertøj, i skikkelse af en gris. Den havde naturlig sprække i ryggen og sprækken var med en kniv gjort større, så der også kunne gå tykke pengemønter ind og der var gået to af dem, sammen med mange andre småmønter. Pengegrisen var så proppet, at han ikke længere kunne rasle, og det er det højeste en pengegris kan bringe det til. Der stod han nu øverst på hylden og så ned på alt i stuen, han vidste nok at med hvad han havde i maven kunne han jo købe det hele, og det er at have en god bevidsthed. Det tænkte de andre også på, selv om de ikke sagde det, der var jo andet at tale om. Kommodeskuffen stod på klem og der viste sig en stor dukke, noget gammel var hun og klinket i halsen. Hun så ud, og sagde: "Skal vi ikke lege mennesker? - det er jo altid noget!" og så blev der et røre og en uro, selv malerierne på væggen vendte sig om; de viste på den måde, at de også havde en bagside, men det var nu ikke for at sige forslaget imod. Det var midt om natten. Månen skinnede ind ad vinduet og gav gratis belysning. Nu skulle legen begynde og alle var inviterede, selv barnevognen, der dog hørte til det grovere legetøj. "Enhver er god på sin måde!" sagde den, "og man kan ikke alle være af adelig slægt! Nogen må gøre gavn, som man siger!"

Pengegrisen var den eneste, som fik Indbydelsen skriftligt, han stod for høit til at de troede, at han kunde høre den mundtlig, og gav heller ikke Svar om han kom, for han kom ikke; skulde han med, maatte han nyde det hjemme fra, det kunde de rette sig efter og det gjorde de. Det lille Dukketheater blev strax stillet op saaledes at han kunde see lige ind i det; de vilde begynde med Comedie, og saa skulde der være Thee og Forstandsøvelse, og med den begyndte de strax; Gyngehesten talte om Training og Fuldblod, Barnevognen om Jernbaner og Dampkraft - det var jo altsammen Noget der hørte til deres Fag og som de kunde tale om. Stue-Uhret talte om Politik - tik - tik! det vidste hvad Klokken var slaaet, men man sagde at det gik ikke rigtigt. Spanskrørsstokken stod og var stolt af sin Dubsko og Sølvknap, han var jo beslaaet for oven og for neden; i Sophaen laae to broderede Puder, de vare nydelige og dumme - og saa kunde Comedien begynde. - Alle sad de og saae til, og der blev bedet om at man vilde smelde, knalde og rumle, ligesom man var fornøiet til. Men Ridepysken sagde, at han aldrig smældede for de Gamle, men kun for de Uforlovede. "Jeg knalder for Alt!" sagde Knaldperlen. "Eet Sted skal man jo være!" mente Spyttbakken; det var nu saadan Enhvers Tanke ved at være paa Comedie. Stykket duede ikke, men det blev godt givet; alle de Spillende vendte den malede Side udad, de vare kun til at see paa een Led, ikke paa Vranken; og Alle spillede de udmærket, heelt forud af Theatret, Traaden var for lang i dem, men saa bleve de mere mærkbare. Den klinkede Dukke blev saa betaget, at hun blev løs i Klinken og Pengegrisen blev paa sin Maade saa betaget at han besluttede at gjøre Noget for En af dem, sætte ham i sit Testament, som den, der skulde ligge i aaben Begravelse med ham naar den Tid kom. - Det var en sand Nydelse, saa at man opgav Theevandet og blev ved Forstands-Øvelsen, det kaldte man at lege Mennesker og der var ingen Ondskab deri, for de legede kun - og hver tænkte paa sig og paa hvad Pengegrisen tænkte, og	Pengegrisen var den eneste, som fik indbydelsen skriftligt, han stod for højt til at de troede, at han kunne høre den mundtlig, og han gav heller ikke svar om han kom – for han kom ikke; skulle han med, måtte han nyde det hjemmefra, det kunne de rette sig efter og det gjorde de. Det lille dukketeater blev straks stillet op således at pengegrisen kunne se lige ind i det; de ville begynde med en komedie, og så skulle der være te og fortælle-leg, og den begyndte de straks med: gyngehesten fortalte om træning og fuldblodsheste, barnevognen om jernbaner og dampkraft – det var jo alt sammen noget der hørte til deres fag og som de kunne tale meget om. Stueuret fortalte om politik – <i>tik-tik!</i> Det vidste hvad klokken var slået, men man sagde at det "ikke gik rigtigt!". Stokken stod og var stolt af sit sølvhåndtag og sin lille dup-sko, han var jo på den måde velbeslået både foroven og forneden. I sofaen lå to broderede puder, de var nydelige og dumme – og så kunne komedien begynde. Alle sad de og så på, og der blev bedt om at man ville smælde, knalde og rumle, som man nu havde lyst til. Men ridepysken sagde, at han aldrig smældede for de gamle, men kun for de uforlovede. "Jeg knalder for alt!" sagde knaldperlen. "Ét sted <i>skal</i> man jo sidde!" mente spyttbakken henne i hjørnet. – Dette var nu sådan enhvers tanke om at være på komedie. Selve stykket duede ikke, men det blev godt udført; alle de spillende vendte deres malede side udad, man kunne kun se dem fra den pæne side, ikke fra vrangsiden; og alle spillede de udmærket og helt fremme på scenen i dukketeatret; deres <i>tråd</i> blev derved lang og synlig, men så blev de mere lagt mærke til. Den klinkede dukke blev så betaget, at hun blev løs i klinken, og pengegrisen blev på sin måde så betaget at han besluttede at gøre noget for en af de medvirkende, tage ham med i sit testamente, som den, der skulle begraves sammen med ham – når <i>dén</i> tid kom. Dukketeatret var en sand fornøjelse, så at man opgav tevandet og gik tilbage til fortælle-legen, det kaldte man '<i>at lege mennesker</i>' og der lå ingen ondskab i det, for de legede kun – og hver tænkte på sig selv og på hvad pengegrisen mon
---	---

Pengegrisen tænkte længst, han tænkte jo paa Testament og Begravelse - og naar kom det istand - altid før man venter det. - Knak! der laae han fra Skabet - laae paa Gulvet i Stumper og Stykker, mens Skillingerne dandsede og sprang; de mindste snurrede, de store trillede, især den en Sølvdaler, han vilde ordenlig ud i Verden. Og det kom han og det kom de Allesammen; og Skaarene af Pengegrisen kom i Bøtten, men paa Skabet selv stod igjen næsten Dag en ny Pengegrisi af Leertøi, der var endnu ikke en Skilling i den, derfor kunde den heller ikke rasle, deri lignede han den anden, det var altid en Begyndelse - og med den vil vi ende!	tænkte. Og pengegrisen tænkte længst, han tænkte jo på både testamente og begravelse – og hvornår ville dét mon ske? – Ja, altid før man venter det: Knak! – der faldt han ned fra skabet, lå nu på gulvet i stumper og stykker, mens mønterne dansede og sprang; de mindste snurrede, de store trillede, især den ene tyvekrone-mønt, han ville ordentlig ud i verden. Og det kom han og det kom de alle sammen; og skårene af pengegrisen kom i skraldebøtten, men på skabet selv stod igen næste dag en helt ny pengegris af lertøj. Der var endnu ikke en eneste mønt i den, og derfor kunne den heller ikke rasle. På dén måde lignede han den anden pengegris, det var altid en begyndelse – og med den vil vi slutte!
Originalteksten, bragt her til dokumentation mhp. 2019-versionens ændringer, er fra Det Kongelige Biblioteks HCA online-arkiv (efter DSL-udgaven 1963-1967). Der kan være enkelte ´digitale fejl´ i disse ældre online-originaler. Link: http://wayback-01.kb.dk/wayback/20101103141246/http://www2.kb.dk/elib/lit//dan/andersen/eventyr.dsl/index.htm	Sprogjusteret version ved Ivan Hansen (2015/2019) ©